हेटौंडा राजपत्र

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्डः १ सङ्ख्याः १ मितिः २०७७।०३।०७

हेटौंडा उपमहानगरपालिका सहकारी नियमावली, २०७७
सम्वत् २०७७ सालको नियम नं. १

प्रस्तावनाः-
हेटौंडा उपमहानगरपालिका सहकारी ऐन २०७४ को दफा ९९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी हेटौंडा उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाले यो नियमावली बनाई जारी गरेको छ ।

परिच्छेद –१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः**-(१) यस नियमावलीको नाम “हेटौंडा उपमहानगरपालिका सहकारी नियमावली, २०७७ ” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि लागु हुनेछ।

२. **परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीः-**

(क) "ऐन" भन्नाले हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको सहकारी ऐन २०७४ सम्झनुपर्छ।

(ख) "कर्जा " भन्नाले चलअचल सम्पत्ती धितो बन्धक वा अन्य आवश्यक सुरक्षण वा जमानत लिई वा नलिई सहकारी संस्थाले सदस्यलाई दिएको कर्जाको साँवा व्याज र हर्जाना रकम सम्झनुपर्दछ।

(ग) “दर्ता गर्ने अधिकारी“ भन्नाले ऐनको दफा ६९ बमोजिमको दर्ता गर्ने अधिकारी सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “परिवार” भन्नाले सहकारी सस्थाका सदस्यका पति वा पत्नी, छोरा, बुहारी, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा र आफूले पालन पोषण गर्नु पर्ने दाजु, भाउजु, भाइ, बुहारी, दिदी, बहिनी सम्झनुपर्छ ।

(ङ) “बचत” भन्नाले सदस्यले सहकारी संस्थामा जम्मा गरेको रकम सम्झनुपर्छ ।

(च) “मन्त्रालय” भन्नाले सहकारी सम्बन्धी विषय हेर्ने संघीय र प्रदेश मन्त्रालय सम्झनुपर्छ ।

(छ) “मुख्य कारोबार” भन्नाले संस्थाले संचालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरुमा पछिल्लो आर्थिक वर्षसम्ममा परिचालित बचतको दायित्व र पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्य तर्फको खरिद वा बिक्री कारोवारमा कम्तीमा तीस प्रतिशत भन्दा बढी हिस्सा भएको कारोवार सम्झनुपर्छ ।

(ज) “साधारण सभा” भन्नाले सहकारी संस्थाको साधारण सभा सम्झनुपर्छ।

(झ) "संस्थाको कार्यविधि" भन्नाले सहकारी संस्थाको कार्यविधी सम्झनुपर्दछ ।

(ञ) “प्राथमिक पूँजी कोष” भन्नाले शेयर पूँजी र जगेडा कोष सम्झनुपर्छ।

(ट) “शेयर” भन्नाले सहकारी संस्थाको शेयर पूँजीको अंश सम्झनुपर्छ ।

(ठ) “सञ्चालक” भन्नाले समितिको पदाधिकारी सहितको सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ड) “सदस्य” भन्नाले सहकारी सस्थाको सदस्यता प्राप्त गरेका व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(ढ) “समिति” भन्नाले नियम बमोजिमको सञ्चालक समिति, लेखा समिति र अन्य उपसमिति सम्झनुपर्छ।

(ण) “सहकारी मूल्य” भन्नाले स्वावलम्वन, स्व–उत्तरदायित्व, लोकतन्त्र, समानता, समता, ऐक्यवद्धता, इमान्दारी, खुलापन, सामाजिक उत्तरदायित्व, संस्थागत सुशासन तथा अरुको हेरचाह लगायत अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सहकारी सम्बन्धी मूल्य सम्झनुपर्छ ।

(त) “संस्थाको व्यवसाय” भन्नाले विनियममा व्यवस्था भए बमोजिम सञ्चालित व्यवसायिक क्रियाकलाप सम्झनुपर्छ ।

(थ) “सहकारी सिद्धान्त” भन्नाले स्वेच्छिक तथा खुला सदस्यता, सदस्यद्वारा लोकतान्त्रिक नियन्त्रण, सदस्यको आर्थिक सहभागिता, स्वायत्तता र स्वतन्त्रता, शिक्षा तालिम र सूचना, सहकारी–सहकारी बीच पारस्परिक सहयोग र समुदायप्रतिको चासो लगायत अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सहकारी सम्बन्धी सिद्धान्त सम्झनुपर्छ ।

(द) “संस्था“ भन्नाले नियम परिच्छेद २ बमोजिम दर्ता भएको विषयगत वा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था सम्झनु पर्छ ।

(ध) "कार्यालय" भन्नाले हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको कार्यालयलाई जनाँउदछ।

परिच्छेद–२
सहकारी संस्थाको गठन र दर्ता

३. **संस्थाको गठनः-** (१) विषयगत वा वहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था गठन गर्न कम्तीमा तीस जना नेपाली नागरिक सदस्य हुनुपर्ने छ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि श्रमिक, युवा लगायतले आफ्नो श्रम वा सीपमा आधारित व्यवसाय गर्ने संस्थाको हकमा कम्तिमा पन्ध्र जना नेपाली नागरिकले संस्था गठन गर्न सक्नेछन्।

(३) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह वा त्यस्ता सरकार वा तहको अनुदान वा स्वामित्वमा सञ्चालित विद्यालय, विश्वविद्यालय वा संगठित संस्थाबाट पारिश्रमिक पाउने पदमा वहाल रहेका कम्तीमा एकसय जना कर्मचारी, शिक्षक वा प्राध्यापकहरुले आपसमा मिली प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको आफ्नो पेशागत संगठनका आधारमा संस्था गठन गर्न सक्नेछन्।

(४) यस नियम बमोजिम संस्था गठन गर्दा एक परिवार एक सदस्यका दरले उप नियम (१) वा(२)मा उल्लिखित संख्या पुगेको हुनुपर्नेछ । तर संस्था दर्ता भइसकेपछि एकै परिवारका एकभन्दा बढी व्यक्तिले सो संस्थाको सदस्यता लिन बाधा पर्नेछैन ।

(५) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बचत तथा ऋणको कारोवार गर्ने संस्था गठन गर्दा कम्तीमा एक सय जना नेपालि नागरिकको सहभागिता हुनुपर्नेछ ।

(६) यो नियम बमोजिम दर्ता भएका संस्थाहरुले देहायका कार्यहरु मात्र गर्न सक्नेछनः-

क- सदस्यहरुबाट विनियममा तोकिएको सिमासम्मको मासिक वचत संकलन गर्ने।

ख- खण्ड क बमोजिम सङ्कलित बचत रकम सदस्यहरुलाईऋणको रुपमा परिचालन गर्ने।

ग- सदस्यहरुको बौद्धिक विकास कला एवं साहित्यका क्षेत्रमा रचनात्मक कार्य गर्ने।

४ **संस्था दर्ताको दरखास्तको ढाँचा र पेश गर्नु पर्ने विवरणः-(**१) ऐनको दफा (६) को उपदफा (१) बमोजिम दर्ता गर्ने अधिकारी समक्ष संस्था दर्ता गर्नका लागि देहायका विवरणहरु पेश गर्नु पर्नेछः-

(क) अनुसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा संस्थाको भावी योजना र कार्यक्रम।

(ख) अनुसूची -२ बमोजिमको ढाँचामा सदस्यले लिन स्वीकार गरेको शेयर संख्या र शेयरको विवरण।

(ग) प्रारम्भिक भेलाका निर्णयहरु।

(घ) सदस्यबाट शेयर पूँजी तथा प्रवेश शुल्कबापत सङ्कलित रकमको विवरण/भर्पाई।

(ङ) अनुसूची -३ को ढाँचामा तदर्थ सञ्चालक समितिका सदस्यहरुको विवरण।

(च) अनुसूची -४ को ढाँचामा स्व-धोषणापत्र।

(छ) अनुसूची -५ को ढाँचामा अधिकार प्रत्यायोजन ।

(ज) आवेदकहरुको नेपाली नागरिकता प्रमाण-पत्र प्रतिलिपि।

(झ) पेशागत संगठनका आधारमा दर्ता हुने संस्थाको हकमा त्यस्तो पेशागत संगठनको आवद्धताको परिचयपत्रको प्रतिलिपि।

(ञ) आवेदकहरु संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्र बसोबास गरेको पुष्ट्याई हुने प्रमाण।

(ट) शेयर पूँजी तथा प्रवेश शुल्क बापत सदस्यहरुबाट सङ्कलित रकम बैंक वा राष्ट्रिय सहकारी बैंकमा खाता खोली रकम जम्मा गरेको बैंक भौचर ।

(ठ) संस्थाको कार्यालय रहने वडाको सिफारिस ।

५. संस्था दर्ता गर्दा लिइने आधारहरुः-

(क) निवेदकहरुको हित मिल्दोजुल्दो हुनुपर्ने।

(ख) सदस्यको योग्यतामा संस्थाको उद्देश्य अनुसारको सेवा उपयोग गर्ने अवस्था हुनुपर्ने।

(ग) सदस्यता प्राप्तीमा कृतिम छेकवार हुने शर्त राखिनु नहुने।

(घ) संस्था संञ्चालनका महत्वपूर्ण विषयहरुमा साधारण सभाको निर्णय अनिवार्य हुने प्रावधान विनिमयमा हुनुपर्ने।

(ङ) निर्णय प्रक्रियामा सबै सदस्यहरुको सहभागिताको सुनिश्चितता भएको हुनुपर्ने।

६. **सहकारी संस्थाको कार्यक्षेत्र विस्तारः-** (१) ऐनको दफा (९)को उपदफा (क) बमोजिम वचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने संस्थाको कार्यक्षेत्र एक पटकमा बढिमा एक वडा सम्म विस्तार गर्न सकिने छ तर वचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार नगर्ने र प्रकृति अनुसार फराकिलो कार्य क्षेत्र आवश्यकपर्ने संस्थाको कार्य क्षेत्र हेटौंडा उप महानगरपालिकाको पुरै क्षेत्रमा विस्तार गर्न सकिनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कार्य क्षेत्र विस्तार गर्दा देहायको शर्त तथा आधारहरु पुरा भएको हुनु पर्नेछः-

क. विस्तार गरिने प्रत्येक वडामा कम्तिमा संस्था दर्ता हुँदा आवश्यक पर्ने संख्या बराबरको सदस्यहरुको हस्ताक्षर सहितको सेवा माग निवेदन र निजहरुको नागरिकताको छाँयाकपी पेश भएको हुनुपर्ने।

ख. वचत तथा ऋण संस्थाको हकमा शेयर पुँजी कम्तिमा पचास लाख भएको हुनुपर्ने।

ग. संस्थाको हालको खुद वचत रकम धनात्मक भएको हुनुपर्ने।

घ. संस्थाको मौजुदा सदस्य कम्तिमा एक हजार भएको हुनुपर्ने।

ङ. विस्तार गरिने कार्य क्षेत्र साविकको कार्यक्षेत्रसँग जोडिएको हुनुपर्ने।

च. नियमित साधारण सभा भएको हुनुपर्ने।

छ. नियमित लेखा परिक्षण भएको हुनुपर्ने।

ज. सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आबद्ध भएको हुनुपर्ने।

झ. कानून बमोजिम नियमित रुपमा पेश गर्नुपर्ने कागजात एवं विवरणहरु पेश गरेको हुनुपर्ने।

ञ. सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुको नाम थर ठेगाना सम्पर्क नम्बर र फोटो सहितको तीन पुस्ते विवरण पेश गरेको हुनुपर्ने।

ट. विनियम संशोधनको प्रक्रिया पुरा भएको हुनुपर्ने।

(३) उपनियम (१) बमोजिम एक पटक कार्यक्षेत्र विस्तार भएपछि दुई बर्ष व्यतित नभई पुन कार्यक्षेत्र विस्तार गरिने छैन।

७. **विषयगत आधारमा वर्गीकरणः** (१)सहकारी संस्थाको वर्गीकरण देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) उत्पादक संस्थाः कृषि, दुग्ध, चिया, कफी, जडिबुटी, फलफुल, माछापालन, पशुपन्क्षीपालन, नगदेबाली विशेषका विषयगत एवं उत्पादनको योजना समेतका आधारमा अन्य उत्पादनमूलक संस्था ।

(ख) उपभोक्ता संस्थाः उपभोक्ता भण्डार, वचत तथा ऋण, उर्जा, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन, सूचना प्रविधि विशेषका विषयगत र प्राथमिक आवश्यकता एवं सेवाको योजना समेतका आधारमा अन्य उपभोगजन्य संस्था।

(ग) श्रमिक संस्थाः हस्तकला, खाद्य परिकार, औद्योगिक उत्पादन, भोजनालय र श्रम करार विशेषका विषयगत र सीप वा श्रमको विशेषता एवं स्वरोजगारीको योजना समेतका आधारमा अन्य श्रममा आधारित संस्था ।

(घ) बहुउद्देश्यीय संस्थाः उत्पादन, उपभोग र श्रम वा सीपमा आधारित स्वरोजगारीका सेवा समेत सञ्चालन गर्ने अन्य बहुमुखी संस्था ।

(२) उपनियम (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) मा उल्लेखित विषयमा विशिष्टीकरण, आम प्रचलन र अभ्यासको विकासक्रम समेतको आधारमा विषयहरु थप गर्न सकिनेछ ।

८. **कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न सक्नेः-**

(१) दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गरे पछि संस्थाले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि यस नियमावली र विनियमको अधीनमा रही आवश्यक कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि संस्थाले उपनियम बमोजिम कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न छुट्टै संस्था दर्ता गर्नुपर्ने छैन ।

(३) तर त्यस्तो कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अनुमतिपत्र, स्वीकृति वा इजाजतपत्र लिनु पर्ने रहेछ भने सो बमोजिम अनुमतिपत्र स्वीकृति वा इजाजतपत्र लिएर मात्र कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(४) दुई वा दुईभन्दा बढी संस्थाले संयुक्त वा साझेदारीमा आफ्नो उत्पादन वा सेवाको बजारीकरणको लागि यस नियमावलीको अधीनमा रही आवश्यक कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न सक्नेछन्।

९ **सहकारी संस्थाको विनियमः-** सहकारी संस्थाको विनियम बनाउँदा वा पुनर्लेखन गर्दा अनुसूची ६ मा उल्लिखित विषयहरु समावेश गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद –३

साधारणसभा, समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समिति

१०. **साधारणसभाः** (१) सहकारी संस्थाको सर्वोच्च अङ्गको रुपमा साधारणसभा हुनेछ ।

(२) सहकारी संस्थाका सबै सदस्यहरू साधारणसभाका सदस्य हुने छन् ।

(३) सहकारी संस्थाको साधारणसभा देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) प्रारम्भिक साधारणसभा ।

(ख) वार्षिक साधारणसभा ।

(ग) विशेष साधारणसभा ।

(४) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि सञ्चालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचन संस्थाका शेयर सदस्यहरुबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित भएको हुनुपर्ने छ निर्वाचन सम्बन्धी कार्यका लागि सम्बन्धीत संस्था वा संघले आन्तरिक कार्यबिधी बनाई लागु गर्नुपर्ने छ।

११. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार-

क. संस्थाको समग्र कार्य सञ्चालनमा सदस्यहरुको रचनात्मक सिजर्नात्मक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने।

ख. सदस्यलाई नियमित रुपमा सहकारी शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

ग. ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम हुने निरिक्षण अनुगमन कार्यमा सहयोग पुर्‍याउनुका साथै निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने।

घ. लेखा सुपरिवेक्षण समितिबाट प्राप्त सुझावहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने।

ङ. संस्थाको कार्य सञ्चालनमा पारदर्शिता कायम राख्ने।

च. आवश्यकता अनुसार उपसमितिहरु गठन विघटन तथा जिम्मेवारी तोक्ने।

छ. सदस्य तथा पदाधिकारिहरुका लागि आचारसंहिता बनाई लागु गर्ने।

ज. विनियममा उल्लिखित अन्य कार्यहरु गर्ने।

१२. तदर्थ समितिको गठनः- संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न र अर्को समितिको निर्वाचन गराउन दर्ता गर्ने अधिकारीले सदस्यहरु मध्येबाट तदर्थ समिति गठन गर्नु पर्नेछ।

तदर्थ समितिगठन गर्दा देहाय वमोजिमका आधार लिनुपर्नेछः-

क. साबिकमा कायम रहेको समितिको सदस्य वा निजको परिवारको सदस्य हुन नहुने।

ख. एकै परिवारका एकभन्दा बढि सदस्य समितिमा रहेको हुन नहुने।

ग. सदस्यको नाममा संस्थाको तिर्नुपर्ने भाखा नाघेको ऋण वा अन्य बाँकी बक्यौता रहेको हुन नहुने।

घ. उपलब्ध भएसम्म जम्मा सदस्यको कम्तिमा तेत्तिस प्रतिशत महिला हुनुपर्ने।

१३. लेखा सुपरीवेक्षण समितिका पदाधिकारीको योग्यताः- लेखा सुपरीवेक्षण समितिको संयोजक तथा सदस्य हुन देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको हुनुपर्नेछः-

क. सम्बन्धित सहकारी संस्थाको सदस्यता अघिल्लो आ.व. मा लिएको हुनुपर्ने तर प्रारम्भिक साधारणसभाको हकमा यो खण्ड लागु हुने छैन।

ख. संस्थालाई तिर्न बुझाउनु पर्ने बेरेजु वा भाका नाघेको कर्जा वा बक्यौता रकम नरहेको।

ग. संस्थाले आफै वा अन्य निकायको तर्फबाट आयोजना गरिने लेखा सम्बन्धी वा लेखापरिक्षणसँग सम्बन्धित तालिम लिएको।

१४ सदस्यको रकम फिर्ताः- सदस्यले सदस्यता त्याग गरेको अवस्थामा निजले पाउनु पर्ने देहायको रकम सदस्यता त्याग गरेको आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदन पारित भएको पन्ध्र दिन भित्र सम्बन्धित संस्थाले निजलाई फिर्ता दिनुपर्नेछ।

क. निजको शेयरको अङ्कित मूल्य बराबरको रकम

ख. निजले भुक्तानी लिन बाँकी शेयर लाभांश बापतको रकम

ग. निजले भुक्तानी लिन बाँकी संरक्षित पूँजी फिर्ताबापतको रकम।

माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संस्था घाटामा गएको अवस्थामा सञ्चित घाटाको रकम शेयर पुंजीबाट समानुपातिक रुपमा घटाई बाँकी रहेको हिसाबमा मात्र सदस्यलाई दिनुपर्ने रकम कायम गरि फिर्ता लिनुपर्नेछ।

१५ **लेखापरिक्षक सम्बन्धीः** साधारण सभाबाट नियुक्त लेखापरिक्षकलाई सहकारीले उपमहानगरपालिकाबाट सहमती लिएर मात्र लेखापरिक्षण गर्न लगाउन पर्दछ।

परिच्छेद –४

कोष सम्बन्धी व्यवस्था

१६ **अन्य कोषसम्बन्धी व्यवस्थाः-**

सहकारी संस्थाको कुनै वर्षको खुद आयको रकमबाट कम्तीमा पच्चिस प्रतिशत रकम ऐनको दफा (४७) बमोजिम जगेडा कोषमा जम्मा गरी बाँकी रहेको रकमलाई शत प्रतिशत मानी सोबाट कम्तिमा पच्चिस प्रतिशत रकम ऐनको दफा (४८) बमोजिम संरक्षित पूँजी फिर्ता कोष र शुन्य दशमलव पाँच प्रतिशतले हुन आउने रकम ऐनको दफा (४९) बमोजिम सहकारी प्रवर्द्धन कोषमा छुट्टायर बाँकी रहेको रकमलाई शत प्रतिशत मानी देहाय बमोजिमका कोषहरुमा कम्तीमा पाँच प्रतिशत रकमको दरले छुट्याई वितरण गर्नु पर्नेछः-

क. सहकारी शिक्षा कोष

ख. शेयर लाभांस कोष

ग. कर्मचारी बोनस कोष

घ. सहकारी विकास कोष

ङ. घाटापूर्ती कोष

च. सामुदायिक विकास कोष

छ. अन्य जोखिम व्यवस्थापन कोष।

१७ **अभिलेख राख्नु पर्नेः** (१) ऐनको दफा (५१) को उपदफा (२) बमोजिम संस्थाले आफुले गरेको कारोवारको लेखा तथा देहायका अभिलेखहरु सुरक्षित साथ राख्नु पर्नेछः-

क. अनुसूची ७ बमोजिमको सदस्यता दर्ता किताब।

ख. प्रारम्भिक साधारण सभा, वार्षिक साधारण सभा, विशेष साधारण सभा, सञ्चालक समिति, लेखा सुपरीवेक्षण समिति र अन्य उपसमितिहरुका बैठकहरुको छुट्टाछुट्टै बैठक पुस्तिकाहरु।

ग. नगदी बही।

घ. शेयर दर्ता किताब।

ङ. मालसामानको मौज्दात स्टक दर्ता किताब।

च. कर्जा लेनदेन दर्ता किताब

छ. बेरेजु खाता।

ज. समय समयमा दर्ता गर्ने अधिकारीले तोकिदिएको अन्य अभिलेख एवं खाताहरु।

१८ **विवरण उपलब्ध गराउनु पर्नेः-** (१) सहकारी संस्थाले आफ्नो कारोबारको चौमासिक विवरण चौमासिक अवधी व्यतित भएको पन्ध्र दिन भित्र र बार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी विवरण साधारण सभा समाप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र सम्बन्धीत आ-आफ्नो वडा कार्यालय मार्फत दर्ता गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) वचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने संस्थाको हकमा मासिक रुपमा कारोबारको विवरण बुझाउनु पर्ने।

(३) दर्ता गर्ने अधिकारीले समय समयमा तोकिदिएका अन्य विवरण दर्ता गर्ने अधिकारीले निर्धारण गरी दिएको समय भित्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद–५
ऋण असुली तथा बाँकी बक्यौता

१९. **ऋण तथा बाँकी बक्यौता असुलीः-** (१) ऐनको दफा (५८) बमोजिम सहकारी संस्थाकोऋण असुल गर्ने र बाँकी बक्यौता असुलउपर गर्नुपर्ने व्यक्तीको जायजेथा लिलाम बिक्री गरी असुलउपर गर्दा सम्बन्धित सहकारी संस्थाले देहायको कार्यविधी अपनाउनुपर्नेछः-

क. बाँकी बक्यौता तिर्न बुझाउनुपर्ने ठहर भएको व्यक्तीको नाममा बाटोको म्यादबाहेक पैंतिस दिन भित्र तिर्न बुझाउनुपर्ने रकम तिर्न बुझाँउन वा रकम तिरि बुझाइसकेको भए त्यसको प्रमाण पेश गर्न आउनु भनि म्याद जारी गरि पठाउने।

ख. खण्ड (क) बमोजिम म्याद जारी गरिएकोमा म्यादभित्र तिर्नु बुझाउनुपर्ने रकम तिर्न बुझाउन नआएमा वा तिरी बुझाइसकेको प्रमाण पेश नगरेमा निजको नाममा लिलाम बिक्री गर्ने सुचना प्रकाशन गर्ने।

ग. धितो राखेको चलअचल सम्पत्तीको लिलाम बिक्री गर्दा धितोको विवरण निजले बुझाउनु पर्ने साँवा व्याज र हर्जानाको रकम समेत उल्लेख गरी चल सम्पत्ती भए पन्ध्र दिन र अचल सम्पत्ती भए पैंतिस दिनको म्याद दिई उक्त म्याद भित्र तिर्न बुझाउनुपर्ने रकम नबुझाएमा धितो लिलाम बिक्री गरि साँवा व्याज र हर्जानाको रकम असुलउपर गरिने बारेको सूचना सम्बन्धित व्यक्तीलाई बुझाई संस्थामा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा टाँस्नुका साथै स्थानीय वा राष्ट्रियस्तरको कुनै एक दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्ने।

घ. धितो लिलाम बिक्री गर्दा कार्यलय खुल्ने समयदेखी सुरु गरि बन्द हुने समय भन्दा एक घण्टा अगाडी गर्नुपर्ने।

ङ. धितो लिलाम बिक्री गर्दा लिलाम गरिने चलअचल सम्पत्ती रहेको सम्बन्धित वडाको प्रतिनिधी मालपोत कार्यलय वा स्थानीय तहको मालपोत विषय हेर्ने कर्मचारी, सम्बन्धित विषयका प्राविधिक, सम्वन्धित संस्थाको पदाधिकारी र व्यवस्थापक सहितको समितिले चलनचल्तीको मोल कायम गरी सोहि रकमबाट डाँक बढाबढ गरी सुरु गर्नुपर्छ सबै भन्दा बढि डाँक बोल्ने व्यक्तीको नाममा लिलाम बिक्री स्विकृत गर्ने तर सञ्चालक समितिका पदाधिकारी, लेखा सुपरीवेक्षण समितिका पदाधिकारी, उपसमितिका सदस्यहरु , संस्थामा कार्यरत कर्मचारी र निजका नजिकका नातेदारले डाँक बढाबढमा भाग लिन पाउनेछैन।

च. डाँक बोल्न सुरु गरी बढाबढ गर्नेले डाँक अङक बोलेपछि संस्थाको विनियम वा आन्तरिक कार्यबिधीमा तोकिए बमोजिमको ढाँचाको फाराममा निजले बोलेको अङक स्पट खोली निजको सहिछाप गराउने ।

(२) जुन व्यक्तीको चलअचल सम्पत्ती लिलाम बिक्री गरिने हो सो व्यक्तीलाई लिलाम बिक्री हुने समय र ठाँउ तोकी उपस्थित हुने सूचना पठाउनु पर्नेछ।
तर त्यसरी लिलाम बिक्री हुने दिन सरोकारवाला व्यक्ती उपस्थित नभएमा पनि लिलाम बिक्री गर्न बाधा पुगेको मानिनेछैन।

परिच्छेद– ६
एकीकरण

२०. **सहकारी संस्थाको एकीकरणः-**(१) ऐनको दफा (६५) बमोजिम दुई वा दुई भन्दा बढी संस्थाहरु एकीकरण गर्दा देहायका शर्तबन्देजहरु पूरा भएको हुनुपर्दछः-
(क) एकै प्रकृति भएको हुनुपर्ने।
(ख) एउटै कार्य क्षेत्र भएको हुनुपर्ने।
(ग) समान कारोवारको प्रतिस्पर्धा भएको हुनुपर्ने।

(२) उपनियम (१) बमोजिम एकीकरण गर्दा साधारणतया मौजुदा संस्थाको कार्यक्षेत्रको आधारमा स्थानीय तहको वडा, स्थानीय तह वा क्षेत्रभित्र पर्नेगरी गर्नुपर्नेछ।
(३) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनी सम्बन्धित संघिय मन्त्रालयको पूर्व सूचना बिना सम्वत् २०४९ साल जेठ २ गते भन्दा अधि दर्ता भएका साझा सहकारी संस्थाहरुलाई अर्को संस्थामा एकीकरण गरिने छैन।
(४) महिला सहकारीहरु एक आपसमा एकीकरण हुन चाहेमा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

२१ **एकीकरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाः-**(१) एकीकरणका अन्य शर्त आधार र प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछः-
क. कुन कुन संस्थाबिच एकीकरण हुने हो तत् तत् संस्थाको साधारण सभाबाट एकीकरण गर्ने निर्णय भएको हुनुपर्ने।
ख. एकिकृत हुने संस्थाहरुमध्ये कुन संस्थाको नाम राख्ने हो वा नँया नाम के राख्ने हो सो उल्लेख गर्नुपर्ने।
ग. संस्थाको कार्यलय रहने स्थान उल्लेख गर्नुपर्ने।
घ. एकिकृत संस्थाको कार्यक्षेत्र कति रहने हो एकिन गर्नुपर्ने।
ङ. कुन संस्थाको विनियम स्विकार गर्ने हो वा नँया विनियम तर्जुमा वा संशोधन गर्ने हो उल्लेख गर्नुपर्ने।
च. शेयर पुजीको रकम विनियममा व्यवस्था भएका कोषहरुमा रहेको रकम एकिकृत संस्थामा के कति समावेश गर्ने र सोको उपयोग गर्ने तरिका।
छ. एकिकृत हुने संस्थाहरुको सम्पत्ती र दायित्वको व्यवस्थापन सम्बन्धी बिषय।
(२) उपनियम (१) बमोजिमको उल्लिखित आधार र प्रक्रिया पुरा गरि एकिकृत हुने संस्थाहरुको संयुक्त साधारण सभाबाट देहायका बिषयहरु पारित गर्नु पर्नेछः-
क. अनुसूची - ८ बमोजिमको ढाँचामा प्रस्तुत गरिएको शर्त तथा कार्यविधी सम्बन्धी विवरण।
ख. एकिकृत हुने संस्थाहरुको अधिल्लो दिनसम्मको वासलात।

ग. एकीकरण सम्बन्धी कार्यका लागि अधिकार प्रत्यायोजन गरि प्रतिनिधी तोक्ने कार्य।

घ. पाँच सदस्यीय विवाद समाधान उपसमिति गठन गर्ने।

ङ. एकिकृत संस्थाहरुको सम्पत्ती प्रचलित कानुन बमोजिम नामसारी गर्ने सम्बन्धी विषय

(३) यस नियम बमोजिम एकीकरण हुने संस्थाले उपनियम (१) र (२) को प्रक्रिया पुरा गरिसके पछि स्वीकृतिका लागि दर्ता गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(४) उप नियम (३) बमोजिम पेश गर्दा देहायका कागजातहरु संलग्न गर्नुपर्नेछः-

क. अनुसूची ९ बमोजिमको ढाँचामा प्रस्तुत गरिएको संयुक्त निवेदन।

ख. अनुसूची - ८ बमोजिमको ढाँचामा प्रस्तुत गरिएको शर्त तथा कार्यविधी सम्बन्धी विवरण।

ग. एकीकरण हुने संस्थाहरुको साधारण सभा बाट भएका निर्णयहरुको प्रमाणित प्रतिलिपि।

घ. संयुक्त साधारण सभाको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि।

ङ. एकिकृत हुने संस्थाहरुको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षणको प्रतिवेदन।

च. अधिकार प्रत्यायोजनको पत्र।

छ. तदर्थ सञ्चालक समितिको नाम,थर, ठेगाना सहितको विवरण र नागरिकताको प्रतिलिपि।

ज. एकीकरण हुने संस्थाको छुट्टाछुट्टै र संयुक्त वासलात।

(५) संस्था एकआपसमा एकीकरण गर्दा आवश्यकता अनुसार देहाय बमोजिमको सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछः-

(क) एकिकृत हुने संस्थाहरुले साविकमा स्वीकृति पाई कारोबार गरिरहेको कार्यक्षेत्र जोडिएको वा खप्टिएको भएमा सोहि कार्यक्षेत्रका अतिरिक्त व्यवसायिक आवश्यक्ताका आधारमा थप कार्यक्षेत्र प्रदान गर्न सकिनेछ।

(ख) एकीकरण गर्दा ठुलो कार्यक्षेत्र रहेको अवस्था भए उपयुक्त स्थानमा सदस्यता सेवा केन्द्र खोल्न दिईनेछ।

परिच्छेद– ७

लिक्वीडेशन सम्बन्धी व्यवस्था

२२ **दायित्व भुक्तानीः**- (१) ऐनको दफा (६६) बमोजिम विघटन र दर्ता खारेज भएका सहकारी संस्थाको कोषबाट देहाय बमोजिमको प्राथमिकता क्रम अनुसार देहायको कार्यका लागि खर्च गर्न सकिनेछः-

क. विघटनको कामको निमित्त भएका खर्चहरु फछ्र्यौट गर्न।

ख. सदस्यलाई बचतको रकम भुक्तानी गर्न।

ग. कर्मचारीको तलब भत्ता दिन।

घ. ऋण भुक्तानी गर्न।

ङ. अन्य भुक्तानी दिनुपर्ने रकमहरु दिन।

च. शेयर पुँजी फिर्ता दिन।

छ. लाभाशं नबाँडिएको समय जतिको हकमा लाभाशं वितरण गर्न।

(२) कुनै सहकारी संस्थाको विघटनको काम समाप्त भइसकेपछि पनि सो संस्थाको कुनै साहुले पाउनुपर्ने रकम लिन नआएमा विघटनको काम समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र

उक्त संस्थाको कोष उपर त्यस्तो साहुले आफुले पाउनुपर्ने रकमको लागि दाबी गरीसक्नुपर्नेछ र सो म्याद नाघेपछि परेको दाबी उपर कुनै कारबाही हुनुछैन।

२३. **लिक्वीडेशन पछिको सम्पतिको उपयोगः**(१) कुनै संस्थाको लिक्वीडेशन पश्चात सबै दायित्व भुक्तान गरी बाँकी रहेको सम्पत्ती दर्ता गर्ने अधिकारीको निर्देशन बमोजिम देहायको प्राथमिकता क्रमअनुसार हस्तान्तरण गर्न सकिनेछः-

क विघटित सहकारी संस्थाको कार्यक्षेत्रमा सेवा पुर्‍याउन सक्ने नजिकको सोहि प्रकृतीको अन्य कुनै सहकारी संस्था।

ख विघटित सहकारी संस्था सदस्य भएको सोही प्रकृतीको माथिल्लो संघ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखीएको भएतापनि खर्च गरिसकेपछि बाँकी रहन आएको सहकारी संस्थाको कोषको रकम सहकारी आन्दोलनलाई योगदान पुर्‍याउने अन्य कुनै निकायलाई हस्तान्तरण गर्न वा स्थानीय सामुदायिक शिक्षा वा स्वास्थ्यसँग सम्वन्धित वा महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने स्थानिय सामुदायिक विकासको प्रयोजनका लागि हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

२४. **लिक्वीडेटरको नियुक्तिः** (१) ऐनको दफा (६७) बमोजिम कुनै संस्थाको दर्ता खारेज भएमा दर्ता गर्ने अधिकारीले लिक्वीडेटर नियुक्त गर्नेछ ।

(२) उपनियममा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि संघीय कानुनमा तोकिएको सीमा सम्मको सम्पत्ति भएको संस्थाको हकमा दर्ता गर्ने अधिकारीले कुनै अधिकृतस्तरका कर्मचारीलाई लिक्वीडेटर नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

२५ **लिक्वीडेटरको काम कर्तव्य र अधिकारः-** (१) दर्ता खारेज भएका सहकारी संस्थाको लिक्वीडेटरको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

क. विघटन भएका सहकारी संस्थाबाट असुल हुन बाँकी रहेको रकम चुक्ता गर्नका लागि सो सहकारी संस्थामा हाल वा साविक वाला सदस्यहरु वा मृत सदस्यहरुको जायजेथाबाट बाँकी रकम नियम (१७) बमोजिम असुल उपर गर्ने।

ख. सहकारी संस्था विघटन गर्ने सिलसिलामा सहकारी संस्थाको जायजेथा जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने।

ग. सहकारी संस्थाले गरेको वा सहकारी संस्थाको बिरुद्धमा गरिएको दाबीको सम्बन्धमा दुवै पक्षबिचमा मिलापत्र गराउने।

घ. विघटनका लागि आवश्यक देखेमा सदस्यहरुको बैठक बोलाउने।

ङ. सहकारी संस्थाको खाताबही कागजात लिखत र जायजेथाको जिम्मा लिने।

च. सहकारी संस्थाको सम्पत्ती र दायित्व एकिन गर्ने

छ. सहकारी संस्थाको सम्पत्ती बेचबिखन गर्ने।

परिच्छेद –८
दर्ता गर्ने अधिकारी

२६. दर्ता गर्ने अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकारः (१) दर्ता गर्ने अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

क. सहकारी संस्था दर्ता गर्नका लागि परेको दरखास्त उपर आवश्यक जाँचबुझ गरि दर्ता गर्ने र दर्ताको प्रमाणपत्र दिने।

ख. ऐन र यस नियमावलीको अधिनमा रहि सहकारी संस्थाले आफ्नो कार्य संञ्चालन गर्न बनाएको विनियम स्विकृत गर्ने।

ग. ऐन र यस नियमावलीको अधिनमा रहि सहकारी संस्थाको एकीकरण विभाजन तथा कार्यक्षेत्र पुन निर्धारण सम्बन्धी कार्य गर्ने।

घ. सहकारी संस्थाहरुको निरन्तर अनुगमन गरि आवश्यक निर्देशन दिने।

ङ सहकारी संस्थाहरुको लेखापरीक्षणको नियमित अनुगमन गर्ने।

च. सहकारी शिक्षा तथा तालिम क्रियाकलापहरुको तर्जुमा सञ्चालन तथा विस्तारका कार्यहरुको समन्वय गर्ने।

छ. सहकारी संस्थाहरुमा सुशासन कायम गराउनका लागि आवश्यक निर्देशन गर्ने।

ज. ऐन र यस नियमावली अन्तर्गत बनेका निर्देशिका मापदण्ड कार्यबिधी तथा विनियम बमोजिम कार्य नगर्ने सहकारी संस्थालाई ऐनमा भएको व्यवस्था बमोजिम जरिवाना तथा अन्य कारवाही गर्ने।

झ. प्रचलित कानुन बमोजिम सहकारीहरुले प्राप्त गर्ने छुट सुविधा सहुलियत उपलब्ध गराउन आवश्यक जाँचबुझ गरि सिफारीस गर्ने।

ञ. सहकारी संस्थाको सेवा केन्द्र सङ्कलन केन्द्र तथा बिक्री केन्द्र सञ्चालनको अनुमती दिने।

(२) दर्ता गर्ने अधिकारीले ऐन र यस नियमावली बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केही अधिकार आवश्यकता अनुसार आफु मातहतका अधिकृतहरुलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

(३) दर्ता गर्ने अधिकारीले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र संस्थाको निरीक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन हेटौंडा उप महानगरकार्यपालिकामा देहायका विवरणहरू खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

(क) सञ्चालनमा रहेका संस्थाको विवरण ।

(ख) अनुगमन गरिएका संस्थाको संख्या तथा आर्थिक कारोवारको विवरण ।

(ग) संस्थामा सहकारी सिद्धान्त र यो नियमावली, यस नियमावली अन्तर्गत बनेको नियम, विनियम तथा आन्तरिक कार्यविधिको पालनाको अवस्था ।

(घ) संस्थाका सदस्यले प्राप्त गरेको सेवा सुविधाको अवस्था ।

(ङ) संस्थाको क्रियाकलापमा सदस्यको सहभागिताको स्तर अनुपात ।

(च) संस्थालाई हेटौंडा उप महानगरपालिकाबाट प्रदान गरिएको वित्तीय अनुदान तथा छुट सुविधाको सदुपयोगिताको अवस्था ।

(छ) संस्थाको आर्थिक क्रियाकलाप तथा वित्तीय अवस्था सम्बन्धी विवरण ।

(ज) संस्थामा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अवस्था ।

(झ) संस्थामा सुशासन तथा जिम्मेवारीको अवस्था ।

(ञ) संस्थामा रहेका कोषको विवरण ।

(ट) संरक्षित पूँजी फिर्ता कोष वितरणको अवस्था ।

(ठ) सहकारीको नीति निर्माणमा सहयोग पुग्ने आवश्यक कुराहरू ।

(ड) सहकारी संस्थाको दर्ता, खारेजी तथा विघटन सम्बन्धी विवरण ।

(ढ) यस्मा लेखिए देखि बाहेक अन्य बिषयहरु संघिय मन्त्रालय र प्रदेश मन्त्रालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद –९
विविध

२७. **आर्थिक सहयोग गर्न नहुनेः** संस्थाको रकम सदस्य वाहेक अरु कसैलाई सामाजिक कार्यमा बाहेक अन्य कार्यका लागि आर्थिक सहयोग गर्न पाउने छैन।
स्पष्टीकरणः यस नियमको प्रयोजनको लागि 'सामाजिक कार्य' भन्नाले शिक्षा, स्वास्थ्य, वातावरण संरक्षण, मानवीय सहायता, सहकारिता प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्यलाई जनाउँछ ।

२८. **अनुमति लिनु पर्नेः** यस कार्यालयमा दर्ता भएका सहकारी संस्था बाहेक संघ र प्रदेशमा दर्ता भई उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्य गर्न कार्यालयको अनुमति लिनु पर्नेछ ।

२९. **अन्तर सहकारी कारोवार गर्न सक्नेः** (१) ऐनको दफा (९३) बमोजिम अन्तर सहकारी कारोवार गर्दा संलग्न संस्थाहरुको विनियममा निर्धारित सदस्यहरुको आवश्यकताको आधार लिएको हुनुपर्नेछ।

(२) स्थानीय उत्पादनको मूल्य शृङखला विकाससँग सम्बन्धित अन्तर सहकारी कारोबारलाई बढवा दिने गरी संयोजन गर्न सक्नेछ।

(३) सहकारी संस्थाले विनियममा व्यवस्था गरि विद्युतिय प्रणाली मार्फत आफ्ना सदस्यले नेपाल भरको कुनै सहकारी संस्थाबाट आफ्नो खातामा रकम जम्मा गर्न र झिक्न सक्ने गरि अन्तर सहकारी कारोवार गर्न सक्नेछ।

३०. **ठेक्कापट्टा दिन नहुनेः** संस्थाले आफ्नो समितिको कुनै सञ्चालक वा लेखा सुपरीवेक्षण समितिको संयोजक वा सदस्य वा आफ्नो कर्मचारीलाई आफ्नो सहकारी सम्बन्धी कुनै पनि बिषयमा ठेक्कापट्टा दिन हुँदैन ।

३१. **कम्पनी सम्बन्धी प्रचलित नियमावली लागू नहुनेः** यस नियमावली अन्तर्गत दर्ता भएको संस्थाको हकमा कम्पनी सम्बन्धी प्रचलित नियमावली लागू हुने छैन ।

३२. **प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्न बाधा नपर्नेः** यस नियमावलीमा लेखिएको कुनै कुराले कुनै व्यक्ति उपर प्रचलित कानुन बमोजिम अदालतमा मुद्दा चलाउन बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

३३ ऋण लगानी सम्बन्धी व्यवस्थाः- संस्थाले आफ्ना सदस्यहरुको बचतको अनुपातमा र जेथा जमानतको सुरक्षणमा ऋण निति बमोजिम मात्र कर्जा प्रदान गर्न सक्नेछ। एकै व्यक्तीलाई संस्थाको तत्काल कायम रहेको कुल पुँजीकोषको पन्ध्र प्रतिशतभन्दा बढि नहुने गरि प्रदान गर्नु पर्नेछ।

३४ सदस्य सेवा केन्द्र वा सम्पर्क कार्यालय खोल्ने सम्बन्धमाः-(१) कुनै सहकारीले संस्थाले आफ्ना सदस्यलाई सहज रुपमा सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले सदस्य सेवा केन्द्र वा सम्पर्क कार्यालय स्थापना गरि सञ्चालन गर्न दर्ता गर्ने अधिकारीबाट अनुमती लिनु पर्ने छ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुमती लिँदा देहाय बमोजिमका प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछः-

क. साधारण सभाबाट स्थान सहित स्पष्ट निर्णय भएको हुनुपर्ने

ख. संस्थाको कुल सदस्य संख्याको पहिलो एक हजार पछिको प्रत्येक हजारमा एक वटाका दरले सेवा केन्द्र वा सम्पर्क कार्यालय खोल्न सकिनेछ।

ग. शेयर पुँजी कम्तिमा पचास लाख भएको हुनुपर्ने।

घ. पछिल्लो आर्थिक वर्ष को लेखा परिक्षण प्रतिवेदनमा संस्था नाफामा देखिएको हुनुपर्ने।

ङ. साधारण सभा सञ्चालाक र लेखा समितिको निर्वाचन नियमित भएको हुनुपर्ने।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्रक्रिया पुरा गरि उपनियम १ बमोजिमको अनुमति लिन देहाय बमोजिम कागजातहरु पेश गर्नु पर्दछ।

क. अनुमति माग गरिएको संस्थाको पत्र।

ख. साधारण सभाको प्रमाणित निर्णय प्रतिलिपी।

ग. संस्था दर्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

घ. विनियमको प्रतिलिपी।

ङ. पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपी।

च. कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी।

छ. सञ्चालक समितिका पदाधिकारीको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर खुलेको विवरण।

ज. सेवा केन्द्र रहने स्थानको नक्साङ्कन।

झ. सञ्चालन हुने सेवा केन्द्र वा सम्पर्क कार्यालयबाट सेवा प्राप्त गर्ने सदस्यको माग निवेदन र निजहरुको शेयर प्रमाणपत्र र नागरिकताको छाँया प्रति।

ञ. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सहमति पत्र।

ट. कर्मचारीको विवरण

३५. मापदण्ड, निर्देशिका वा कार्यविधि बनाई लागू गर्न सक्नेः (१) यो नियमावली अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही संस्थाको दर्ता, सञ्चालन, निरीक्षण तथा अनुगमन लगायतका काम कारबाहीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार मापदण्ड, निर्देशिका वा कार्यविधि बनाई लागू गर्न र संशोधन समेत गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको मापदण्ड बनाउँदा आवश्यकता अनुसार रजिष्ट्रार, नेपाल राष्ट्र बैङ्क, मन्त्रालय र सम्बन्धित अन्य निकायको परामर्श लिन सकिनेछ ।

अनुसूची-१

नियम ४ को उपनियम १ को खण्ड क संग सम्बन्धित

भावी योजना र कार्यक्रम

संस्थाको नामः-

ठेगानाः-

क) भावी योजनाः-

१

२

३

ख) भावी कार्यक्रमः-

१

२

३

ग) संञ्चालक समितिको जिम्मेवारीः-

१

२

३

घ) लेखा सुपरीवेक्षण समितिको जिम्मेवारीः-

१

२

३

ङ) व्यवस्थापन कर्मचारीहरुको जिम्मेवारीः-

१

२

३

च) प्रत्येक सदस्यको जिम्मेवारीः-

१

२

३

अनुसूची-२

नियम ४ को उपनियम १ को खण्ड ख संग सम्बन्धित

शेयर संख्या र शेयर रकमको विवरण फारमको ढाँचा

सिन	बाजेको नाम	बाबुको नाम	पति वा पत्निको नाम	आवेदकको नाम	उमेर	ठेगाना	पेशा	प्रतिशेयर रकम रु	खरिद शेयर संख्या	जम्मा	सम्पर्क नं	औठा छाप	फोटो र फोटोमा पर्ने गरि सहिछाप
१													
२													
३													
४													
५													
६													
७													

अनुसूची-३
नियम ४ को उपनियम १ को खण्ड ङ संग सम्बन्धित
तदर्थ सञ्चालक समितिका सदस्यहरुको विवरण फारमको ढाँचा

सि न	बाजे को नाम	बाबु को नाम	पति वा पत्निको नाम	सञ्चालकको नाम	पद	ठेगाना	पेशा	निर्वाचित मिति	बहाल रहने अवधि	फोटो र फोटोमा पर्ने गरि सहिछाप	औठा छाप	सम्पर्क नं	कैफियत
१													
२													
३													
४													
५													
६													
७													
८													

अनुसूची -४

नियम ४ को उपनियम १ को खण्ड च संग सम्बन्धित

<u>स्व-धोषणापत्रको ढाँचा</u>

प्रस्तावित श्री .... सहकारी संस्था लि दर्ता गर्न दरखास्त दिने हामी तपसिल बमोजिमका आवेदकहरुले प्रचलित कानुनसम्मत सहकारी संस्था स्थापना गरि आफ्नो आर्थिक सामाजिक उत्थान गर्ने कार्यकारण बाहेक अन्य कुनै कार्यकारण नभएको र देहायमा उल्लिखित कुराका साथै अन्य कुनै कुराले सहकारी संस्थाको सदस्यता प्राप्त गरी सेवा उपयोग गर्न अयोग्य नभएको स्व-धोषणा गर्दछौंः-

हामी आवेदकहरु कोही पनि

- यहि प्रकृतिको अन्य सहकारी संस्थाको सदस्य छैनौं
- बैंक वित्तिय संस्था वा अन्य कुनै सहकारी संस्थाको कानुन बमोजिम कालो सुचीमा परेका व्यक्ती हैनौं
- यस अघि सहकारी संस्था खोली सदस्यहरुको रकम हिनामिना गरी कारबाहीमा परेका वा फरार रहेका व्यक्ती हैनौं
- सम्पत्ती शुद्धीकरण सम्बन्धी कसुरमा सजाय पाएका व्यक्ति हैनौं
- सहकारी दर्शन सिद्धान्त मूल्य मान्यता र कानुनबमोजिम स्वावलम्बन र पारस्परिकताको भावनाबाट आफ्नो बहुआयामिक बिकासका लागि यस संस्थाको सञ्चालन गर्न मञ्जुर छौं।

उपर्युक्त व्यहोरा ठीक साँचो हो झुठा ठहरे ऐन बमोजिम सहुँला बुझाउँला भनी सहिछाप गर्नेः-

सि न	आवेदकको नाम थर	नागरिकता नं जारी जिल्ला र मिति	हालको ठेगाना र सम्पर्क नम्बर	सहिछाप
१				
२				
३				
४				

अनुसूची -५
नियम ४ को उपनियम १ को खण्ड छ संग सम्बन्धित
<u>अधिकार प्रत्यायोजनपत्रको ढाँचा</u>

मितिः २० / /

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू
हे.उ.म.न.पा. कार्यलय

विषयः अधिकार प्रत्यायोजन।

महोदय
यस प्रस्तावित .... सहकारी संस्था लि को मिति २० / / मा बसेको दोश्रो प्रारम्भिक भेलाले गरेको निर्णय अनुसार संस्था दर्ता गर्ने क्रममा प्रचलित कानुन बमोजिम प्रक्रिया पुरा गर्ने सिलसिलामा हाम्रो तर्फबाट विनियममा सामान्य थपघट गरि प्रमाणीकरण लगायतका आवश्यक कामकारबाही गर्न निम्न दस्तखत नमुना भएको तदर्थ सञ्चालक समितिका ....श्री .... समेतलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछौं। निजहरुले हाम्रो प्रतिनिधिको रुपमा गरेका सम्पूर्ण कामको जिम्मेवारी लिने गरि हामी मञ्जुर छौं।
अधिकार प्रत्यायोजन गरिएका व्यक्तिहरुः-

नाम थर	ठेगाना	पद	दस्तखत नमुना
१ श्री			
२ श्री			
३ श्री			

आवेदकहरुकोः-

सि नं	नाम थर	ठेगाना	सहीछाप
१			
२			
३			
४			

अनुसूची -६

नियम ९ सँग सम्बन्धित

विनियममा उल्लेख गर्नुपर्ने बिषयहरु

१ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ
२ संस्थाको नाम र ठेगाना
३ परिभाषा
४ उद्देश्य
५ कार्य
६ कार्यक्षेत्र
७ संस्थाको सदस्य
८ सदस्यताको योग्यता
९ सदस्यताका लागि निवेदन
१० सदस्यताको अन्त्य
११ सदस्यको निष्कासन
१२ सदस्यबाट राजीनामा
१३ पुन सदस्यता
१४ सदस्यको काम कर्तब्य र अधिकार
१५ सदस्यता खुला रहने
१६ सदस्यता प्राप्ति पुन प्राप्ति र राजीनामा स्वैच्छिक हुनुपर्ने
१७ शेयर पूँजी
१८ सदस्य बन्न कम्तीमा एक शेयर खरिद गर्नुपर्ने
१९ थप शेयर खरिद गर्न सक्ने
२० शेयर फिर्ता वा हस्तान्तरण
२१ प्रवेश शुल्क
२२ कृतिम छेकबार नलगाइने
२३ शेयर प्रमाण-पत्र
२४ सदस्यको दायित्व सिमित हुने
२५ प्रारम्भिक साधारण सभा
२६ वार्षिक साधारण सभा
२७ विशेष साधारण सभा
२८ साधारण सभाको बैठक
२९ साधारण सभाको काम कर्तब्य र अधिकार
३० साधारण सभाको निर्णय
३१ सञ्चालक समिति
३२ समितिको काम कर्तब्य र अधिकार
३३ समितिको बैठक
३४ लेखा सुपरिवेक्षण समिति

३५ उत्तरदायित्व शृङ्खला
३६ अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार
३७ व्यवस्थापकको नियुक्ति
३८ व्यवस्थापकको काम कर्तव्य र अधिकार
३९ विशेष जिम्मेवारी
४० कर्मचारीको नियुक्ति तथा सेवाका शर्त
४१ संस्थाको कोष
४२ कोषको सुरक्षा
४३ कोषको उपयोग
४४ जगेडा कोष
४५ संरक्षित पूजी फिर्ता
४६ लाभासं वितरण
४७ जगेडा कोषमा रकम
४८ बचत सङ्कलन
४९ बचत सङ्कलनमा सीमा
५० ऋण दिन सक्ने
५१ ऋण प्रवाहमा सीमा
५२ बार्षिक हिसाब जाँच
५३ निर्वाचन
५४ शपथ ग्रहण
५५ एकीकरण
५६ विनियम संशोधन
५७ साधारण सभाले कार्यविधि बनाउन सक्ने
५८ ऐन नियमावलीसँग बाझिएकोमा अमान्य हुने

अनुसूची -७

नियम १७ को उपनियम १ को खण्ड क संग सम्बन्धित

<u>सदस्य दर्ता किताब</u>

सिन	बाबु/ससुराको नाम	पति वा पत्निको नाम	सदस्यको नाम	उमेर	ठेगाना	पेशा	खरिद शेयर संख्या	सदस्य भएको मिति	मनोनित हकवालाको नाम	उमेर	ठेगाना	सहिछाप	कैफियत
१													
२													
३													
४													
५													
६													
७													

अनुसूची -८
नियम २१ को उपनियम २ को खण्ड क संग सम्बन्धित
एकीकरण शर्त तथा कार्यविधि ढाँचा फारम

सहकारी ऐन नियम मापदण्ड तथा संस्थाको विनियममा भएको व्यवस्था अनुसार................................ सहकारी संस्था लि र .... सहकारी संस्था लि को एकीकरण गर्दा शर्त र कार्यविधि खोली एकीकरण प्रक्रियालाई अघि बढाउनु पर्ने भएकाले निम्न लिखित शर्त र कार्यविधिका अधिनमा रहि एकीकरण कार्य सम्पन्न गर्ने यस साधारण सभाले गरेको निर्णय कार्यान्वयनका लागि हेटौंडा उपमहानगरपालिका कार्यालयमा अनुरोध गर्ने समेत निर्णय गरियो।

क्र. सं.	बिषय	एकीकरण	एकीकरणको कार्यविधी	कैफियत
१	नाम	१.................................... सहकारी संस्था लि २.................................... सहकारी संस्था लि दुबै संस्थालाई एकिकृत गरी .... सहकारी संस्था लि कायम गर्ने	दुबै संस्थाको साधारण सभाबाट पारित गराई हे.उ.म.न.पा. कार्यलयबाट एकीकरणको स्वीकृति लिई संस्था.. को नाम बाट संचालन गर्ने	
२	कार्यलय	दुई वटै संस्थाको कार्यालय एउटै बनाउने	....................................सहकारी संस्था लि को कार्यलय भवनबाट कार्यसेवा संचालन गर्ने	
३	कार्यक्षेत्र	दुईवटै संस्थाको कार्यक्षेत्र एकिकृत रुपमा रहने	एकिकृत हुने संस्थाको कार्यक्षेत्र................ ....रहनेछ	
४	विनियम	एउटा मात्र संस्थाको विनियम स्वीकृति गरिने।	सहकारी संस्थाको विनियम स्वीकार गरी कार्य सञ्चालन गरिने।	
५	शेयर रकम	दुई वटै संस्थाको शेयर रकम एकिकृत गर्ने	लेखा परिक्षण अनुसारको शेयर रकम जम्मा गरि एउटा संस्थामा समावेश गर्ने।	
६	संस्थाका कोषहरु	दुई वटै संस्थाको कोषको रकम एकिकृत गरी समावेश गर्ने	वितरण गर्न मिल्ने कोषहरु सम्बन्धित संस्थाका सदस्यहरुलाई वितरण गर्ने र वितरण गर्न नमिल्ने कोषहरु एकिकृत गरि नियमानुसार उपयोग गर्नेः- **वितरण गर्न मिल्ने कोषः** शेयर लाभांस कोष सुरक्षण पूँजि कोष कर्मचारी बोनस **एकिकृत गरी कोषमा राख्ने कोषहरु** जगेडा कोष सहकारी शिक्षा कोष घाटा पुर्ति डुबन्त ऋण कोष सहकारी विकास कोष संरक्षित कोष समितिले तोकेको अन्य कोष	
७	दायित्व	दुई वटै संस्थाको चुक्ता गर्नुपर्ने दायित्य एकीकरण पश्चात के कसरी चुक्ता गरिने।	..........सहकारी संस्था लि को दायित्य आफै तिर्ने ....सहकारी संस्था लि को दायित्य आफै तिर्ने एकिकृत गरि...... संस्थाबाट दायित्व फर्छ्यौट गर्ने ।	
८	लगानी हिसाब	दुईवटै संस्थाको छाता संघहरुमा रहेको लगानी एकिकृत गरी कायम गर्ने वा फिर्ता लिई आम्दानी बाढ्ने।	दुईवटै संस्थाको छाता संघहरुमा रहेको लगानी एकिकृत गरी ....सहकारी संस्थाको नाममा कायम गर्ने वा फिर्ता मिल्ने रकम फिर्ता लिई आम्दानी बाढ्ने।सो कार्यको लागि छाता संघहरुमा पत्राचार गर्ने।	

क्र. सं.	बिषय	एकीकरण	एकीकरणको कार्यविधी	कैफियत
९	ऋण लगानी	दुईवटै संस्थाका आफ्ना सदस्यलाई लगानी गरेको ऋण रकम एकिकृत गरि सहकारी संस्था लि मा समावेश गर्ने।	......................सहकारी संस्था लि र ....सहकारी संस्था लि बिच एकिकृत भएपछि ऋणी सदस्यहरुले एकिकृत .... सहकारी संस्था लि को नाममा उक्त ऋण सार्ने	
१०	बचत हिसाब	....................................सहकारी संस्था लि र ....सहकारी संस्था लि समेतका सबै खालका बचतहरु एकिकृत रुपमा समावेश गर्ने।	.......................सहकारी संस्था लि र ....सहकारी संस्था लि द्वारा सञ्चालित बचत कार्यक्रमहरु एकिकृत .... सहकारी संस्था लि को शेयर सदस्यहरुको नाममा समावेश गर्ने	
११	सदस्यता	दुईवटै संस्थाका सदस्यहरुलाई एकिकृत संस्थामा समावेश गर्ने	..................सहकारी संस्था लि र ....सहकारी संस्था लि को शेयर सदस्यता एकिकृत...................... सहकारी संस्था लि मा कायम गर्दा प्रवेश मितिको आधारमा सदस्यता कायम गर्ने।	
१२	बैंक खाता र नगद जिम्मेवारी	विभिन्न बैंकको कारोवारलाई एकिकृत गर्ने र नगद पनि दुई वटै संस्थाको एकिकृत गर्ने।	विभिन्न बैंकहरुमा रहेको मौज्दात र नगद एकिकृत रुपमा राखी उपयोग गर्ने।	
१३	संस्था सञ्चालन प्रक्रिया	दुईवटै संस्थाका वर्तमान संचालक लेखा समिति सल्लाहकार समिति एवं उपसमितिहरु मिलायर विनियममा व्यवस्था भए बमोजिम बाँकी अवधिसम्मका लागि कायम गर्ने।	दुईवटै संस्थाका संचालकहरुबाट संचालक समिति लेखा समिति सल्लाहकार समिति एवं उपसमितिहरु गठन गरी कार्य गर्ने।	
१४	लिनु दिनु पर्ने बाँकी ऋण र सम्पत्ति	दुईवटै संस्थाको एकीकरण गरी संयुक्त रुपमा राख्ने।	दुईवटै संस्थाले बुझाउनु पर्ने बाँकी ऋण संयुक्त रुपमा सहकारी संस्था लि को नाममा स्थानान्तरण गरी बुँझाउने र लिनुपर्ने भएपनि यही कार्यविधि अपनाई असुल उपर गर्ने।	
१५	केन्दिय /जिल्ला/विषयगत संघको प्रतिनिधि	संस्थाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने केन्द्रिय/जिल्ला/विषयगत संघको प्रतिनिधि एकिकृत संघको तर्फबाट पनि निरन्तरता दिने।	संस्थाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने केन्द्रिय/जिल्ला/विषयगत संघको प्रतिनिधि एकिकृत संघको तर्फबाट पनि निरन्तरता दिने वा प्रतिनिधि फेरबदल गर्ने।	
१६	कर्मचारी	दुईवटै संस्थाका कर्मचारीहरुलाई यथावत रुपमा कामकागमा लगाउने।	दुईवटै संस्थाका कर्मचारीहरुलाई नियुक्तिको आधारमा एकिकृतरुपमा ....सहकारी संस्था लि मा नै यथावत रुपमा कामकागमा लगाउने।	
१७	दर्ता नं र पान नं	कुन संस्थाको दर्ता नं र पान नं स्वीकार गर्ने र रद्ध गर्ने त्यसका लागि सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउने।	..................................,,,सहकारी संस्था लि को दर्ता नं र पान नं प्रयोग गर्ने।	
१८	नगदी र ढुकुटीको बिमा गर्ने	एकिकृत सहकारी संस्था लि को नगदि र ढुकुटीको बीमा गराई संचालन गर्ने।	उपयुक्त वीमा कम्पनीसंग आवश्यक सम्झौता गरी नगदी ढुकुटीको वीमा गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	
१९	विनियममा संशोधन र परिमार्जन गर्ने समिति	एकिकृत सहकारी संस्था लि को विनियममा केहि थपघट परिमार्जन गरि समयानुकुल बनाउनु पर्ने भएकाले तीन सदस्यीय समितिलाई जिम्मा दिने।	विनियम संशोधन र परिमार्जन गर्दा निम्न समिति निर्माण गरि जिम्मा दिनेः- १ संयोजकः- २ सदस्यः- ३ सदस्यः-	
२०	परिमार्जित छाप		एकीकरण पश्चात संस्थाको देहाय अनुसारको छाप रहनेछ।	

दस्तखतः........................ दस्तखतः ....

................सहकारी संस्था लि. ....सहकारी संस्था लि

संस्थाको छाप संस्थाको छाप

अनुसूची -९

नियम २१ को उपनियम ४ को खण्ड क संग सम्बन्धित

<u>संयुक्त निवेदनको ढाँचा</u>

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू
हे.उ.म.न.पा. कार्यलय

बिषयः **<u>एकीकरण गर्न स्वीकृति पाँउ।</u>**

महोदय

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको सहकारी ऐन २०७४ बमोजिम संचालन भई आएका तपसिल बमोजिमका संस्था एकीकरण गर्न सम्पूर्ण प्रक्रिया पुरा भएकोले एकीकरणको लागि तोकिएको आवश्यक कागजात सहित यो निवेदन पेश गरेको छौ। अतः उपरोक्त संस्थाहरु एकीकरण गरी पाँउ भनि निवेदन गर्दछौं।

....संस्था लि को तर्फबाट नामः- पदः- हस्ताक्षरः- संस्थाको नामः- संस्थाको ठेगानाः- टेलिफोन नः- मितिः- संस्थाको छापः-	....संस्था लि को तर्फबाट नामः- पदः- हस्ताक्षरः- संस्थाको नामः- संस्थाको ठेगानाः- टेलिफोन नः- मितिः- संस्थाको छापः-

आज्ञाले,
गोपाल प्रसाद बगाले
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत